

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Péteri-Sipos Ágnes pártfogó ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a jogtanácsos által képviselt I.r. és II.r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 24.P.24.694/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.342/2010/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek által 35. és Pfv.4. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I.r. alperesnek 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felpereseket képviselő pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A II.r. felperes az 1990-ben öröklés címén megszerzett d-i ingatlanrésze tekintetében elvi telekalakítási és építési engedély iránti kérelmet terjesztett elő 1994-ben. A közigazgatási eljárásban elutasított kérelmeit követően korlátozási kártalanítási igényt terjesztett elő, amelyet az elsőfokú hatóság elutasított. Az elutasító határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított peres eljárás a bíróságnak a keresetet elutasító jogerős határozatával fejeződött be.

A felperesek a keresetükben 14 millió forint kártérítés megfizetésére kérték az alperesek kötelezését arra hivatkozással, hogy vagyoni és nem vagyoni káraik a „nemzeti bíróság” döntéséből fakadnak, ezért annak jogkövetkezményeiért az I.r. alperes tartozik felelősséggel. A felperesek szerint a Legfelsőbb Bíróság nem tartotta tiszteletben az Európai Unió közösségi jogát, az Alkotmányban rögzített állampolgári jogokat. A kereseti kérelem jogalapjaként hivatkoztak az Európai Unió Alapjogi Chartájának megsértésére (I. fejezet 1., 2., 3. cikk, II. fejezet 17. cikk, III. fejezet 21. cikk, VI. fejezet 47. cikk), az Alkotmány 13. §, 50. §, 51. §, 54. §, 57. § (1)-(5) bekezdés, 70. § (1)-(3) bekezdés és a Ptk. 99. §-ának, valamint a Be. 170. §-ának a megsértésére. Az

I.r. felperes nem vagyoni kárigényt, a II.r. felperes az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenésből és az elmaradt haszonból álló vagyoni kárigényt érvényesített a keresetben. A felperesek az állam mögöttes felelősségének fennállása, valamint a perbeli ingatlanon álló épület lakóházként történő hasznosíthatóságának megállapítása érdekében előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeztek, kérelmüket a bíróság azonban nem tartotta megalapozottnak.

A II.r. alperessel szemben a pert a bíróság 2009. december 4-én megszüntette.

Az I.r. alperes (továbbiakban: alperes) a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy kártérítési felelősség azt terheli, aki a kárt jogellenes magatartásával okozta. A Magyar Állam a bíróságok, az ügyészségek és a közigazgatási szervek által okozott károkért nem felel. Az Európai Unió tagállamának felelőssége pedig uniós jogi norma megsértésének hiányában nem állapítható meg figyelemmel arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája nem uniós jogi norma, azt csak a Lisszaboni Szerződés ismeri el kötelező normának, amely azonban ratifikálás hiányában még nem hatályos, ezért nincs olyan uniós jogi norma, amelyet az állami szervek megsértettek volna.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a keresetet elutasította. Indokolásában megállapította, hogy a felperesek „igénye bírósági eljárás keretében” keletkezett, amiért nem az alperes, hanem az önálló jogi személyiséggel rendelkező bíróságnak kell helytállnia.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyó ítélete indokolásában az elsőfokú döntés jogi indokaival egyetértett. A fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy a peres felek közötti jogvita elbírálásában az uniós jognak semmilyen szerepe nincs, azt a belső jog alapján kell elbírálni, e szerint azonban az alperes mögöttes kártérítési felelősségének megállapítására nincs alap.

A felperesek felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalára, másodlagosan az ügyben eljáró bíróságok új eljárásra utasítására irányult. Jogi álláspontjuk szerint a bíróságok tévesen értelmezték az Európai Bíróság C-224/01. számú ügyben hozott ítéletét. Az Európai Bíróság által az „előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletben” kifejtett megállapítások részletes ismertetése alapján a felperesek arra hivatkoztak, hogy az állam felelőssége az adott ügyben megállapítható, figyelemmel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. cikkely (1) bekezdésére, amely a Magyar Köztársaság Alkotmányához hasonlóan garantálja a tulajdonhoz való jogokat, a

használathoz való jogot és a rendelkezéshez való jogot is. A felperesek szerint a bíróság a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése és a 221. §-ának (1) bekezdése megsértésével nem adott magyarázatot arra: miért hagyta figyelmen kívül, hogy az ingatlan-nyilvántartás szerint lakóház-udvar művelési ággal nyilvántartott ingatlanra az építési tilalmat nem rendelték el, az építési engedélyt azonban mégsem adták ki és a korlátozás miatt kártérítést sem fizettek, holott a Legfelsőbb Bíróság a Kfv.III.29.088/1999/12. számú ítéletében megállapította, hogy az ingatlan tulajdonosát kártérítés illeti meg, az eljáró hatóság pedig szakértő kirendelése nélkül állapította meg, hogy az életveszélyes épületet lakóházként kell hasznosítani.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 213. §-ának (1) bekezdése és a 215. §-a alapján a bíróságnak a kereseti kérelemről kellett döntenie. A felperesek a keresetükben kártérítés megfizetésére kérték az alperes kötelezését és azt állították, hogy káraik végső soron az építési engedély kiadásának megghiúsulásával, a magántulajdonhoz való jogaik sérelmével összefüggésben következtek be. A jogerős ítélet indokolása helyesen utalt arra, hogy a kárigény elbírálására a belső jog az irányadó. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján megállapítható kártérítési felelősség egyik feltételének, a kárnak a meglétét a másodfokú bíróság kiindulási alapként elfogadta, azonban alappal utalt arra, hogy még a felperesek sem állították, hogy a károkozó az alperes lett volna. Károkozó magatartásként ugyanis a bírósági döntésre, illetőleg az ügyészi és közigazgatási szervek mulasztásaira hivatkoztak, ezért a magyar jog alapján kárigényük is ezekkel a szervekkel szemben érvényesíthető. Az alperes mögöttes felelősségének megállapítására sem jogszabály, sem megállapodás nem teremtett alapot, ezért a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a keresetet.

Miután a bíróságnak ebben a perben az alperessel szemben előterjesztett keresetről kellett döntenie, nem kellett indokolnia, hogy a korábbi bírósági és közigazgatási eljárásban a bíróság, illetve a közigazgatási szerv miként foglalt állást az építési engedély kiadása, a kártalanítási igény, illetőleg az épület állapotának megítélése kérdésében, csak azt kellett vizsgálnia, hogy van-e jogi lehetőség az alperes kártérítő felelősségének megállapítására a keresetben megjelöltek alapján. A jogerős döntésben a bíróság nem értelmezte tévesen a felülvizsgálati

kérelemben hivatkozott európai bírósági döntést, amely a közösségi jog orvosolhatatlan megsértése miatti állami kárfelelősségre utal. Az adott ügyben az nem volt vitatott, hogy a II.r. felperes a tulajdonjoga alapján jogosult a használatra és a tulajdonával való rendelkezésre, a konkrét építési engedély kiadhatóságának, az épület használhatóságának megállapítása alapjául szolgáló tények vitatása azonban nem alap az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményére és nincs szó olyan, a kárigény elbírálásával kapcsolatos jogerős határozatról sem, amelynek közösségi jogot sértő rendelkezései miatt ebben a perben a kártérítési felelősség megállapítható lenne az állammal szemben.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A pártfogó ügyvéd díjának viseléséről szóló rendelkezés a Pp. 87. §-ának (2) bekezdésén alapul, a felülvizsgálati illetéket pedig a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. szeptember 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő
HM